

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Az ünnepélyes nap

Egy délben Kutykurutty cimborám meg én hazafelé baktatunk az iskolából. Október vége volt, sárgult az erdő, hervadoztak, hulldogáltak a levelek. Jól beleillettünk az őszi erdőbe, mert nekünk is hervadozott a kedvünk, és olyan lassan, kelletlenül lődörögtünk hazafelé, mintha rajtunk is csak az őszi szél gördítene egyet-egyét. Én azonban már akkoriban is meg szoktam haragudni magamra, ha olyan bajon búslakodtam, amelyet meg is szüntethetnék. Megálltam hát, és ránéztem Kutykuruttyra: „Határozzuk el, hogy ezután másképp lesz!” Azért lógott ugyanis az orrunk, mert abban az esztendőben már harmadszor írt szekundát a tanító bácsi az irkánkba. Pedig az előző évben – elsős korunkban – jó tanulók voltunk. Jól kezdődött ez az esztendő is, de aztán... megszoktuk az iskolát, a könyvek, az irkák elvesztették vonzóerejüket, és nem a leckével, hanem játékkal kezdtük a délutánt. Könyveinkben csak lámpagyújtás után néztük meg, mit is kellett volna aznap megtanulnunk, irkáinkba pedig már félig bóbiskolva kaparsztuk be a leckét.

Vágyódott rá erősen Kutykurutty is, hogy ez másképp legyen, nézett hát rám lelkesülten, és várta, hogyan folytatom. Így folytattam: „Határozzuk el, hogy csak akkor kezdünk játszani, csak akkor megyünk ki a rétre, ha már minden leckénket megtanultuk és megírtuk. Fogadjuk meg, hogy mától kezdve így lesz.” Ragyogó arcocskával vágta ki elém a tenyerét, hogy kézszorítással is megerősítsük fogadalmunkat, de tüstént vissza is rántotta, kezem helyett az állát fogta meg, és meghökkenve kérdezte: „Mától kezdve?”

Magam is meghökkenem. Van ugyanis Törpeháza környékén egy naspolyaliget, és híre

járt, hogy megcsípte már a dér a naspolyát, kásás, ehető. Oda akartunk elmenni aznap, rögtön ebéd után, jól belakmározni, és hozni is haza minél többet. Komoran bámultunk hát egymás arcába, és mindketten attól féltünk, hogy így szól a másik: „Akkor is mától kezdve. Naspolyázni tanulás után is mehetünk. Legföljebb kevesebb időnk marad rá.” Kutykurutty arca azonban egyszerre csak földerült. És így szólt: „Tudod, mit mondok én neked, Moha? Az ilyen nagy változást, azt, hogy ezentúl rögtön ebéd után tanulunk, nem szabad csak úgy ukmukfuk, akármikor elkezdni. Hiszen ezzel új életet kezdünk. Az ilyesmihez ünnepélyes nap kell. Ma csütörtök van, ez nem jó. Kezdjük el hétfőn.” Most már én nyújtottam kezét, és nagyon jó kedvünk kerekedett. Handi Bándi meg Bérci Berci is jött a naspolyaligetbe. Panaszolták, hogy nem maradhatnak sokáig, mert még tanulniuk kell. Láttuk rajtuk, hogy máris bántja őket a lelkiismeret, mi viszont elégedetten egymásra mosolyogtunk. Minket már nem bánt, mint máskor, de miért is bántana? Hiszen mi elhatároztuk, hogy hétfőn új életet kezdünk, mi már jó tanulóknak tekinthetjük magunkat, még akkor is, ha hétfőig akár ki sem nyitjuk a könyvet!

Azon a bizonyos hétfőn azonban már reggel olyan gyönyörű idő volt, amilyenre azt szokták mondani, visszajött a nyár. A téglaszínű levelek mintegy megaranyozottan ragyogtak a napfényben. A levegő meg olyan enyhe volt, akár júliusban. Az iskolából hazamenet Kutykurutty is, én is kerültük egymás tekintetét. Sokféléről beszélgettünk, de tanulásról, iskoláról egy szót sem, és éppen ebből tudtuk, hogy folytonosan eszébe jár a másiknak is, mit határoz-

tunk el arra a napra. Kutykurutty tőlem, én meg tőle vártam, hogy szóvá tegye, el kéne halasztanunk új életünk megkezdését. De már-már úgy váltunk el, hogy szóba se került, mi is lesz hát elhatározásunkkal. Ekkor azonban utolért minket egy osztálytársunk, Rezeda, és kérdezte: „Kijöttök ebéd után a rétre?” Hallgattam, és reménykedtem, Kutykurutty azt fogja mondani: „Nem megyünk.” De hallgatott Kutykurutty is. Láttá Rezeda, hogy elkomorodom, és egyenesen Kutykuruttyhoz fordult: „Te kijössz?” Ekkor Kutykurutty halkán ezt mondta „Valószínűleg.” Bántott is, amit felelt, meg is könnyebbültem tőle. Most már én is szóltam: „Alighanem én is kimegyek...” Elhatározásunk pedig sem aznap, sem másnap nem került szóba köztünk.

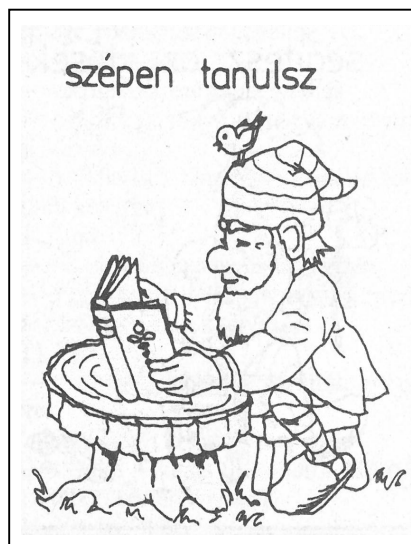
Teltek-múltak a hetek, és november közepén egy délben megint nagyon komoran baktatunk hazafelé. Ezen a napon az irkájában csak Kutykurutty hozott szekundát, az enyém ott maradt a tanító bácsi könyvecskéjében, mert feleletre, jobban mondva hallgatásra kaptam. A számtanórán ugyanis meg sem tudtam mukkanni. Cipeltük hát hazafelé nehéz szívünket, és egyszerre csak Kutykurutty így szólt: „Az volt a baj, hogy a hétfő nem elég ünnepélyes nap. Hétfőből több is van egy hónapban.” Megörültem, hogy ismét neki akarja durálni magát a rendes tanulásnak. Úgy éreztem, iparkodása nekem is erőt fog adni hozzá, és lelkesülten indítványoztam: „Válasszunk hát egy ünnepélyesebb napot! Legyen elseje, december elseje.” Kutykurutty megállt, és felrikkantott: „Nagyszerű! December elseje a születésnapom is!” November hátralévő napjaiban ismét nyugodt lelkiismerettel hagytuk estére a tanulást, hiszen néhány nap

múlva úgyszólván az osztály legjobb tanulóira leszünk!

November utolsó hetében már akkora hó borította hegyeinkeket, hogy szánkázással tölthetjük minden délutánunkat. Egy hét azonban kevés hozzá, hogy beleunjunk a szánkázásba, és mindegy legyen, hogy rögtön ebéd után szánkázunk-e, vagy csak másfél óra múlva. December elsején tehát az iskolából hazamenet megint kerültük egymás tekintetét, s bár nem beszéltünk a délutáni szánkázásról sem, hallgattunk elhatározásunkról is. Még elválásunkkor is csak ennyit mondott Kutykurutty: „Ne egyél sokat ebédre! Tudod, ma nálunk uzsonnázol! Maradjon hely a süteményeknek!” Ha egyebet nem szól, ezen a napon már nem megyek át érte, hogy szánkázni menjünk. Már örültem is, hogy elkezdjük végre, amit akartunk, de bántott is, hogy elmarad a szánkázás. Mert nélküle szégyelltem volna kimenni a hegyoldalra, hűtlennek lenni elhatározásunkhoz. Ő azonban, amikor már a kapunál voltam, utánam szól: „Bekiáltasz ebéd után?” Nem néztem vissza rá, hanem szétekinttem a hó borította hegyeken, völgyeken. A nagyszerű szánpályák jártak az eszembe. Feleltem hát: „Bekiáltok.”

Ekkor azonban már volt lelkiismeret-furdalásom, és volt Kutykuruttynak is, mert ebéd után ezzel jött ki hozzám: „Mi csak azért szánkózunk ma is, mert nagyon jó a hó, és ezt ki kell használni. De azért nyugodtan számíthatjuk mától az új életet. Mi már elkezdjük, csak éppen... ma még szánkázunk. Mert hátha holnapra olvadni fog.” Ez egy csöppet sem volt valószínű, de buzgón helyeselttem, és el is múlt a lelkiismeret-furdalásom. Annyira elmúlt, s gondolom, az övé is, hogy könnyű szívvel szánkáztunk másnap is, harmadnap is, negyednap is. A könnyű szív azonban, főként az iskolai bajok miatt, ismét nehéz szív lett, és december közepe táján egy délben már szinte indulásként hangzott az indítványom: „Te Kutykurutty! El kéne határozni megint!”

Most már szomorúan nézett rám, mint aki már bízni sem mer benne, hogy valaha még jó tanuló lesz. Nem is szólt, csak a szeméből olvastam ki a reménytelen kérdést, mit tegyünk. Én azonban hangosan feleltem a tekintetének: „Nem kellene törődni vele, hogy milyen napon kezdjük el, hétfőn, elsején, születésnapon, hanem egyszerűen

el kellene kezdenünk. Akár ma.” Meghökken: „Éppen ma?” Ismét meghökkenem magam is. Egész hadsereg papírkatonát vágtunk ki nálunk előző nap, és ma került volna sor rá, hogy játszunk is velük. Így folytattam tehát: „Nem fontos, hogy éppen ma kezdjük. De nem kell valami kiemelkedő, ünnepélyes napra várnunk.” Kutykurutty azonban megrázta a fejét: „Nem úgy van. Ünnepélyes napon sokkal könnyebb.” És már föl is ragyogott az arcán a nagy fölfedezés: „Nagyszerű! Hiszen nemsokára újév lesz! Az igazán a legjobb nap rá, hogy elkezdjük az új életet! De jó lenne, ha éppen hétfőre is esne!” Elővettem a kis zsebnaptáramat, és kurjantottam én is: „Nagyszerű! Hétfőre esik! Most már igazán sikerülnie kell!” És ezzel megkezdődött a harmadik nyugodt lelkiismeretű időszakunk. Mi már jó tanulóknak számítunk, hogy még egyre-másra kapjuk a szekundákat, az semmi.

Újév napján azonban szünet volt az iskolában, szünet volt másodikán is, harmadikán is, és amikor megkezdődött a tanítás,

már annyira beleéltük magunkat a gondolatba, hogy jó tanulóknak számítunk, hogy magát a tanulást már nem is éreztük fontosnak. És megint teltek-múltak a hetek.

Február közepén egy délben a kapujuk előtt Kutykurutty gyanakodó tekintettel ezt kérdezte tőlem: „Ma sem jössz át ebéd után?” Megráztam a fejemet: „Majd később, úgy mint tegnap”, és indultam hazafelé. De utánam szaladt, és elém állt: „Te Moha... Nem csaptál te be engem?” Elmosolyodva vártam, hogyan folytatja. Így folytatta: „Te már napok óta nem jössz át hozzánk ebéd után. Az utcára sem jössz ki. Ez nagyon gyanús nekem. És ma milyen jól felettél számtanból. Az irkátat is megdicsérte a tanító bácsi. Valld be, hogy te a hátam mögött megkezdted a jó tanulást!” Elnevettem magam. „No, csakhogy észrevetted végre! Tudod, Kutykurutty, rájöttem, hogy a sok beszédből meg elhatározásból nem lesz semmi. Nem kell a jó tanuláshoz annyi karattyolás, meg akkora neki-gyürkőzés, nem kell ahhoz semmi egyéb, csak egy igazán ünnepélyes nap. Válassz te is egyet, és csapj be engem ugyanígy.”

Kutykurutty mogorván nézett a szemembe: „Mikor kezdted?” „Február harmadikán.” Gúnyosan elnevette magát: „Mert akkor jön ki a medve? Az neked olyan igazán ünnepélyes?” Nevettem magam is: „A medve másodikán jön ki.” Ismét elkomorodott. „Ne vigyorogj! Hétfő volt?” „Szombat volt.” „Születésed napja volt?” „Az májusban van.” „Akkor hát mitől volt ünnepélyes? Elsejére esett?” Most már hahotáztam: „Harmadika? Elsejére?” Rám pirított: „Ne rázd a potrohod! Tévedni emberi dolog. És mondd meg már, te börsönyi vakarcs, mitől volt olyan igazán ünnepélyes az a február harmadika?” „Attól, te másik börsönyi vakarcs, hogy azon a napon kezdtem el az új életet.” Kutykurutty rám bámult, aztán hátra vágott, hogy csak úgy puffantam, és beszaladt a kertjükbe. Így lettünk újból jó tanulók mind a ketten.